

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Webinar: Folkekirkenes jorde - Økologi

Onsdag den 10. maj kl 16.30-17.30

Sven Hermansen, chefkonsulent

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

- Økologi er en produktionsform
 - Værdier/principper
 - Metode/system
 - Udfordringer/muligheder
- Love og regler
 - Hele ejendommen skal drives økologisk
- Målsætning DK og EU
 - Klimaaftalen
 - Miljø/grundvand og biodiversitet
- Økonomi i økologi
 - FTO/statistik
- Tilskud til økologi
 - Kompensation for tabt indtægt
 - Formulering af krav
- Spørgsmål?

- Fordele og udfordringer ved at drive økologisk landbrug.
- Hvad det kræves af et menighedsråd at bortforpagte kirkens jorder til en økologisk landmand og dermed være med til at minimere brugen af pesticider på de danske marker og beskytte grundvandet.

AFFALD

ENERGIFORBRUG

INDKØB &
TRANSPORT

Sammen udvikler vi det økologiske landbrug

Fra principper til praksis

De økologiske principper

Kredsløb

Sundhed

Forsigtighed

Retfærdighed

Foto: Karen Munk Nielsen

Hvad vi tror vi ved om menighedsrådenes arealer (2017)

- Folkekirken består af ca. 2200 sogne som ejer ca. 11.000 ha jord, hvoraf 8.322 ha er landbrugsjord.
- 8.205 ha er bortforpagtet. Tal fra 2017 viser at 953 ha. dyrkes økologisk.
- = 11,5% af landbrugsareal ejet af folkekirken
- Landsgennemsnit: ca. 9% i 2017 (11,7% i 2022)

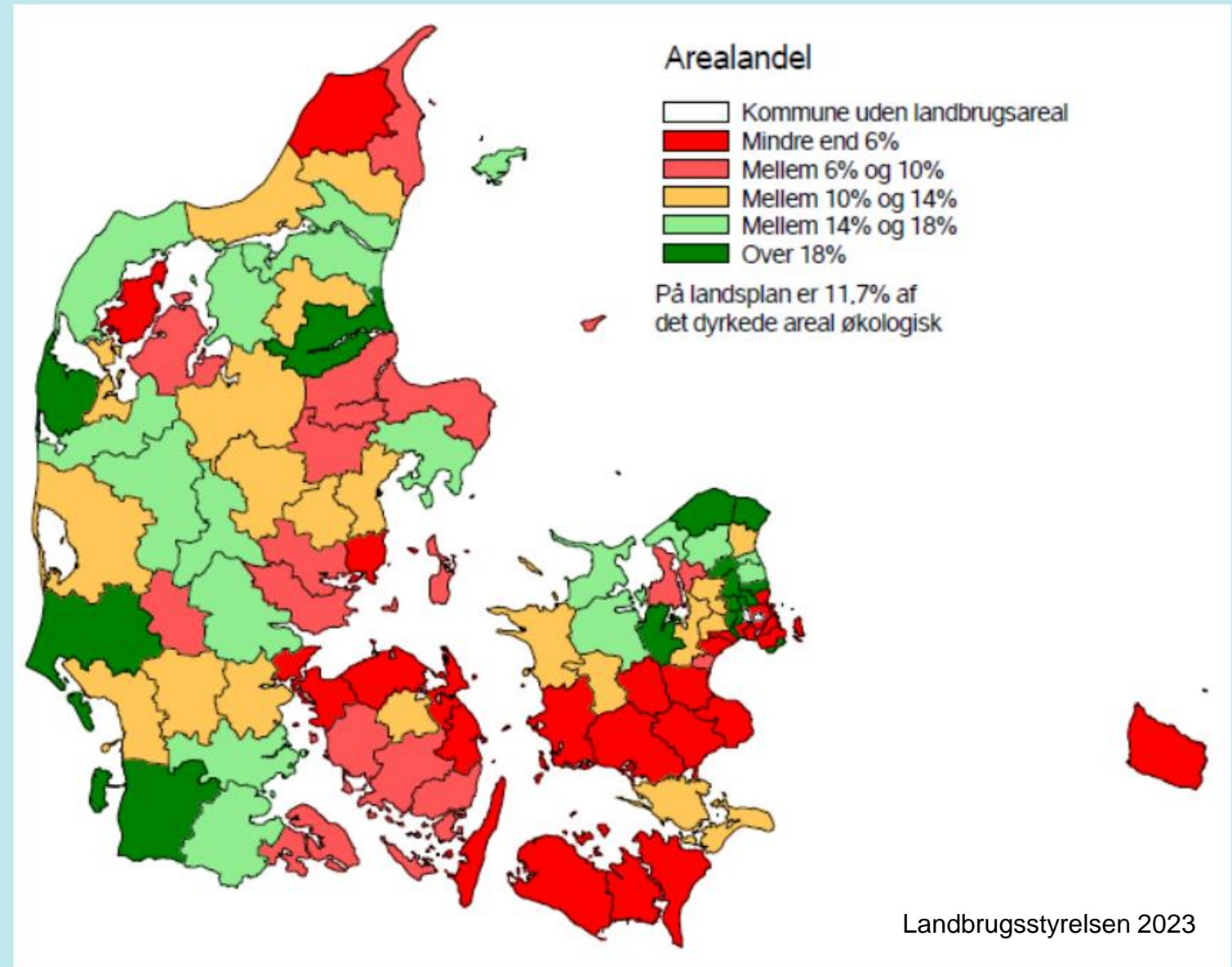

Danmarkskort:

- De økologiske arealer i Danmark, er meget uensartet fordelt.
- Områder med mælkeproduktion står stærkt
- Områder med hobby- og fritidsbrug er stærkt repræsenteret

<https://lbst.dk/tvaergaende/oekologi>

FIGUR 3. Andel af økologisk areal pr. 31. maj 2022 i forhold til det totale produktionsareal pr. kommune.

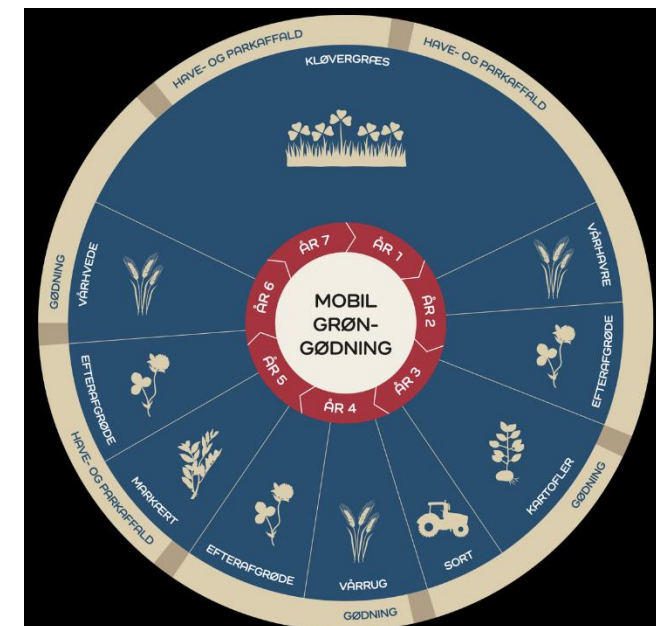

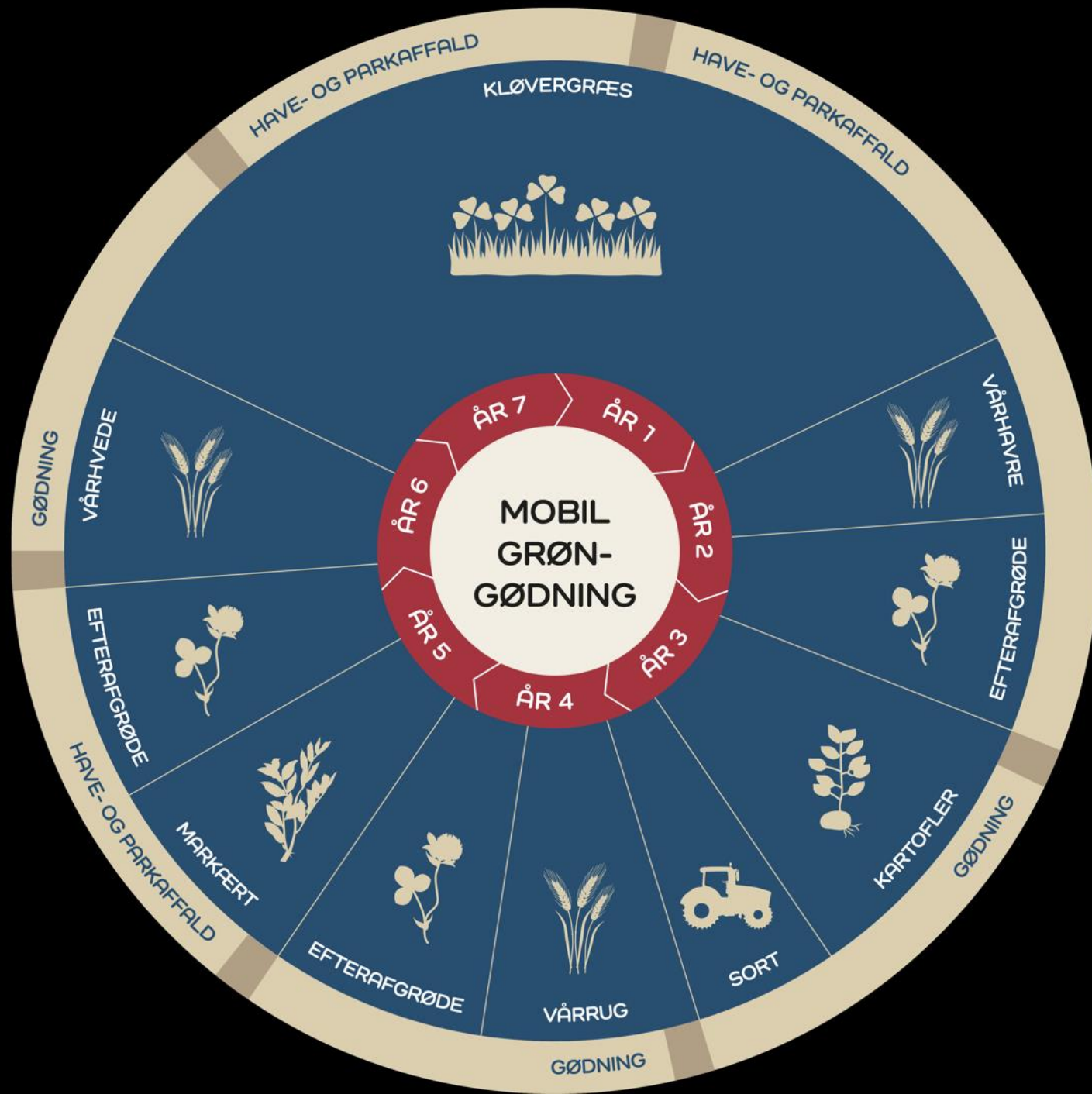
Postnr. / F	Navn / Name	Adresse / Address	By / City	Cert .nr. / Cert.no.	Sidste kontrol / Last inspection
6500	Jakob Storm-Jepsen	Kolsnaplundvej 4, Kolsnap	Vojens	1107130	14-03-2023
6500	Aroniagaarden	Gennervej 8, Skovby	Vojens	1108022	04-10-2022
6510	MARKUS HANSEN	Aftægten 3, Enderupskov	Gram	21719	12-10-2022
6510	GRAM OG NYBØL GODSER A/S	Slotsvej 54	Gram	1086325	01-06-2022
6510	BENT PAHUS	Torntvedvej 1, Fole	Gram	22518	30-03-2023
6510	OLAF SCHMIDT HANSEN	Skovløkkevej 5, Tiset	Gram	703634	12-10-2022
6510	ESBEN DAHL	Årupvej 3, Gelsbro	Gram	874345	13-12-2022
6510	Tage Møller	Kongevej 200, Tiset	Gram	998274	04-10-2022
6520	LANDMAND JENS PETER MAILUND SCHMIDT	Vestermarksvej 12, Åbøl Vestermark	Toftlund	21615	27-03-2023
6520	JENSINE M SCHMIDT	Kirkebjergvej 21, Åbøl	Toftlund	21343	27-03-2023
6520	HENRIK PAULSEN	Ryttervænget 10	Toftlund	1107271	26-08-2022
6520	Anders Bjerre	Kærmosevej 5, Stenderup	Toftlund	1104612	07-07-2022
6520	Vestergaarde Mink	Skærbækvej 31, Arrild	Toftlund	1107733	10-06-2022
6520	Camilla Appel Gaarde Gad	Kjærgårdvej 2	Toftlund	1107051	22-12-2022
6534	HANS WENZEL SELVEJER	Oksgårdvej 2	Agerskov	22664	17-11-2022
6535	Solbakken Økologi	Friskjærvej 6	Branderup J	773889	05-05-2022
6535	BENNY AASKOVEN	Bovlund Bjergvej 10	Branderup J	705340	30-11-2022
6535	JENS PETER SKOVSGAARD	Revslundvej 4	Branderup J	22514	01-12-2022
6535	Terpsminde v/Karl Martin Schelde	Bovlund Bjergvej 37	Branderup J	99557	02-09-2022
6535	Roost Agro	Roostvej 11, Roost	Branderup J	1105029	06-12-2022
6541	Peter Riis	Jægerlundvej 1, Jægerlund	Bevtoft	859084	28-02-2023
6541	Kirkelund	Hyrupvej 41, Hyrup	Bevtoft	1104358	17-05-2022
6560	KARL HANSEN	Stursbølvej 6, Stursbøl	Sommersted	21351	14-12-2022
6560	FLEMMING NIELSEN	Selskærvej 1, Selskær	Sommersted	859440	02-02-2023
6560	Per Meilandt	Vestermarksvej 5	Sommersted	886490	24-01-2023
6560	Thomas Christensen	Vodskovvej 3, Lerte	Sommersted	1106083	22-03-2023
6580	TORBEN MIKKELSEN	Riglandsegvej 2, Drenderup	Vamdrup	774218	31-01-2023
6580	KARL SCHMIDT	Gåskærvej 8, Gåskær	Vamdrup	745443	21-06-2022
6580	Per Hørlyck	Bastrup Skovvej 2, Bastrup	Vamdrup	997813	14-12-2022
6580	Basholt	Holtvej 6, Bastrup	Vamdrup	1107387	02-05-2023
6580	Enghøjgaard Økojuletræer I/S	Hjarupgårdsvej 9, Hjarup	Vamdrup	1105470	21-06-2022

De største faglige udfordringer i økologisk landbrug

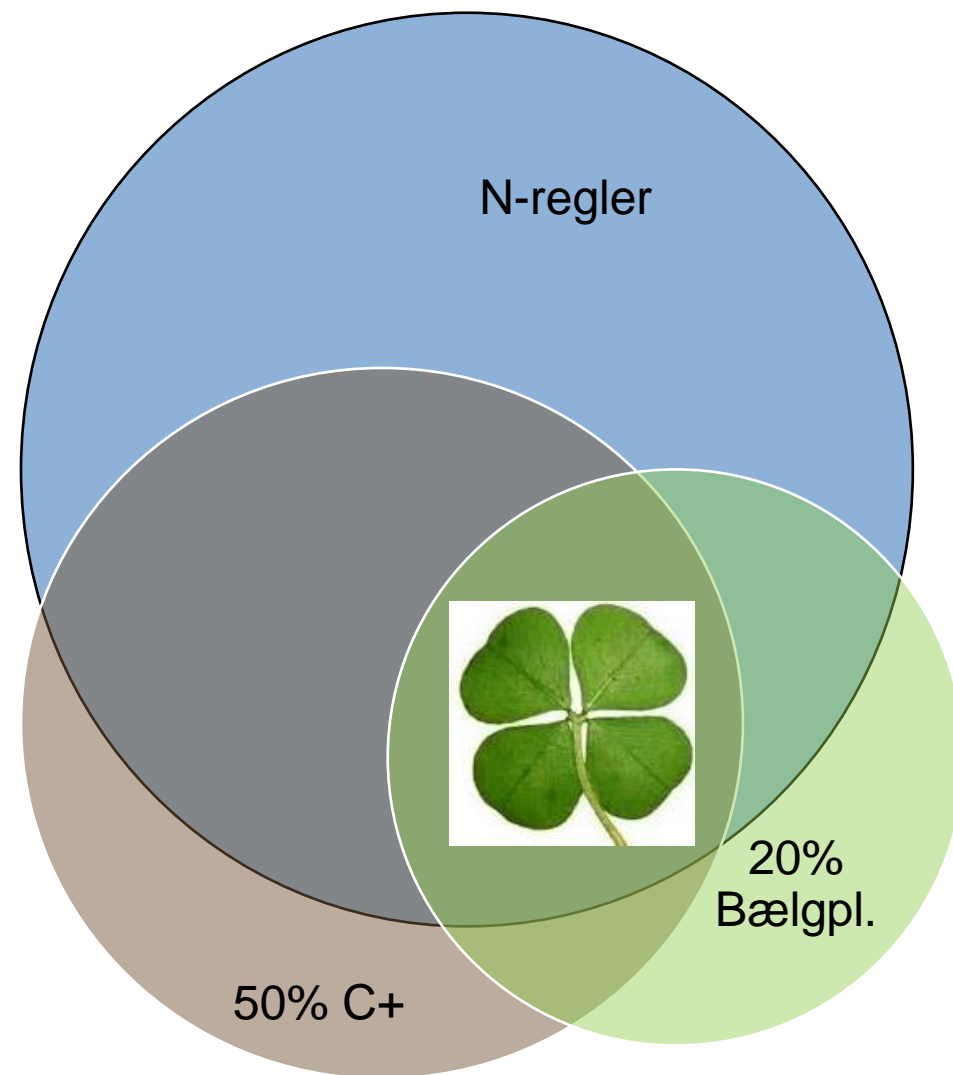
- Næringsstoffer
- Ukrudt
- Sygdomme
- Skadedyr
- Egnede sorter
- Teknologi til økologi
- flere...

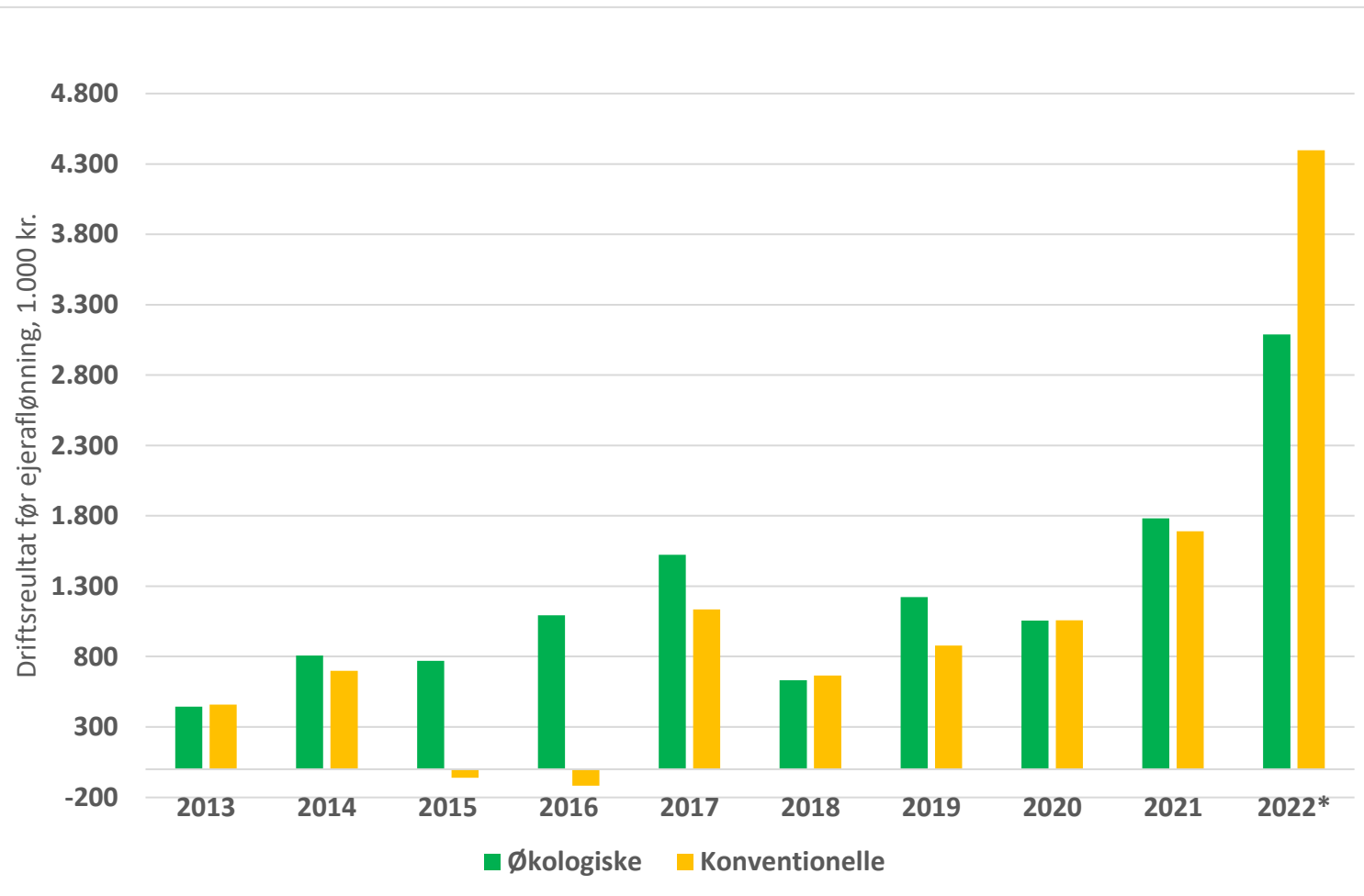

Lidt om regler...

- **Kvælstof**
- **Bælgplanteandel**
- **Kulstofkrav**

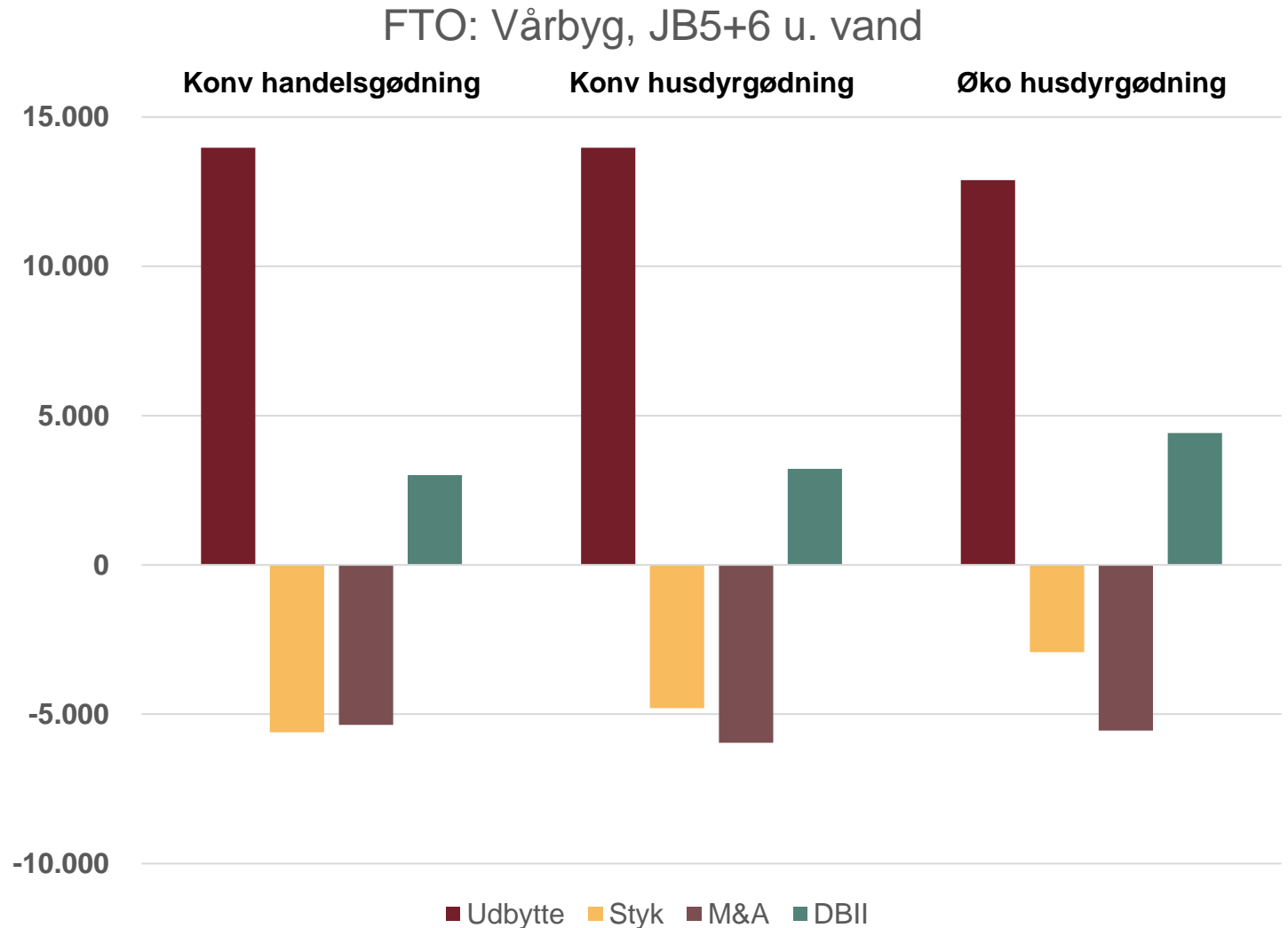
Økonomi i Økologi - mælk

SEGES 2023: Gennemsnitlig driftsresultat før ejer aflønning for økologiske og konventionelle mælkebedrifter de seneste 10 år. *) 2022 er foreløbig.

Økonomi i Økologi – Vårbyg, januar 2023

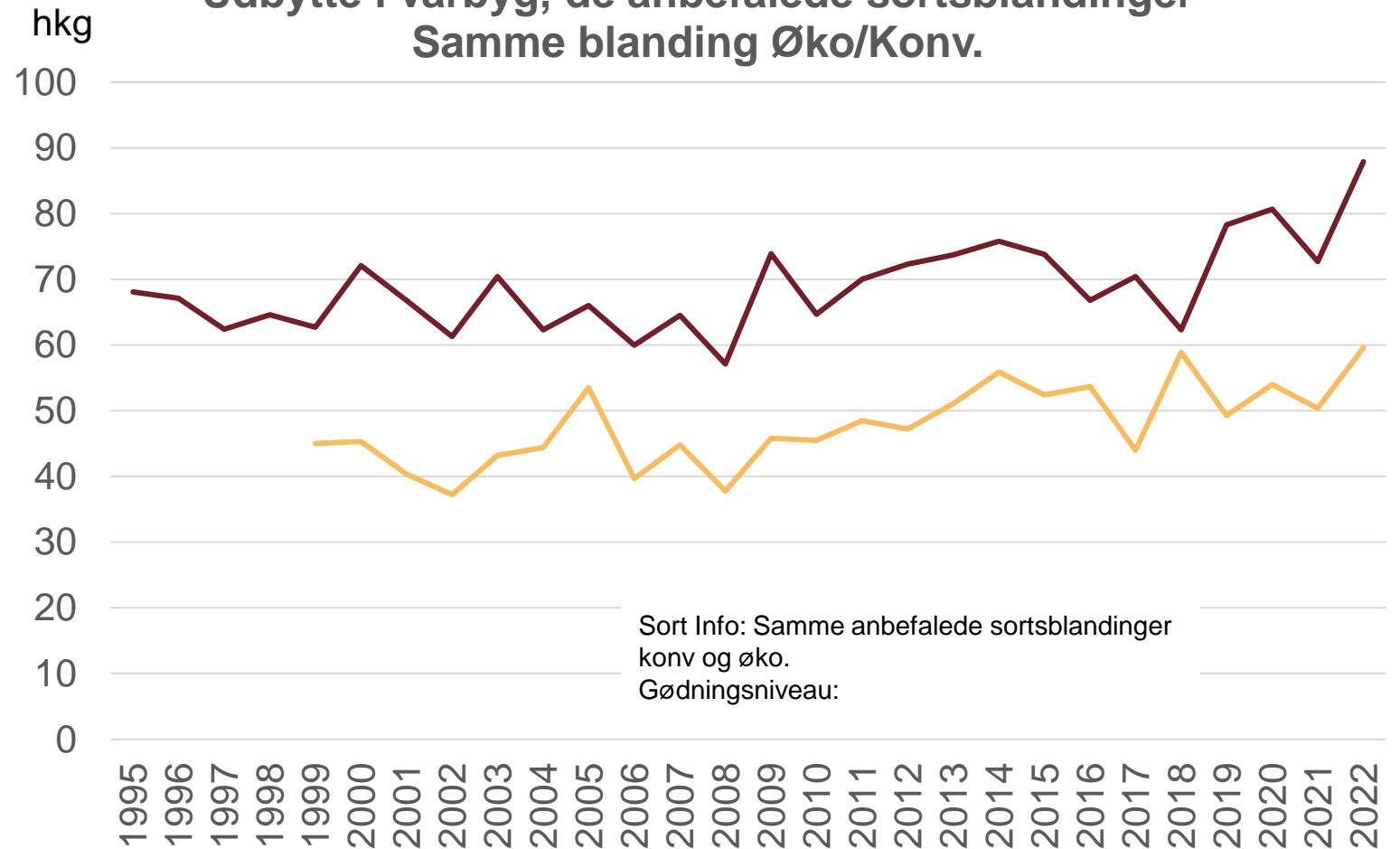
- 65 hkg/40 hkg
- 180 kr/260 kr
- Gylle 100 kr/t udbr. 20 kr/t

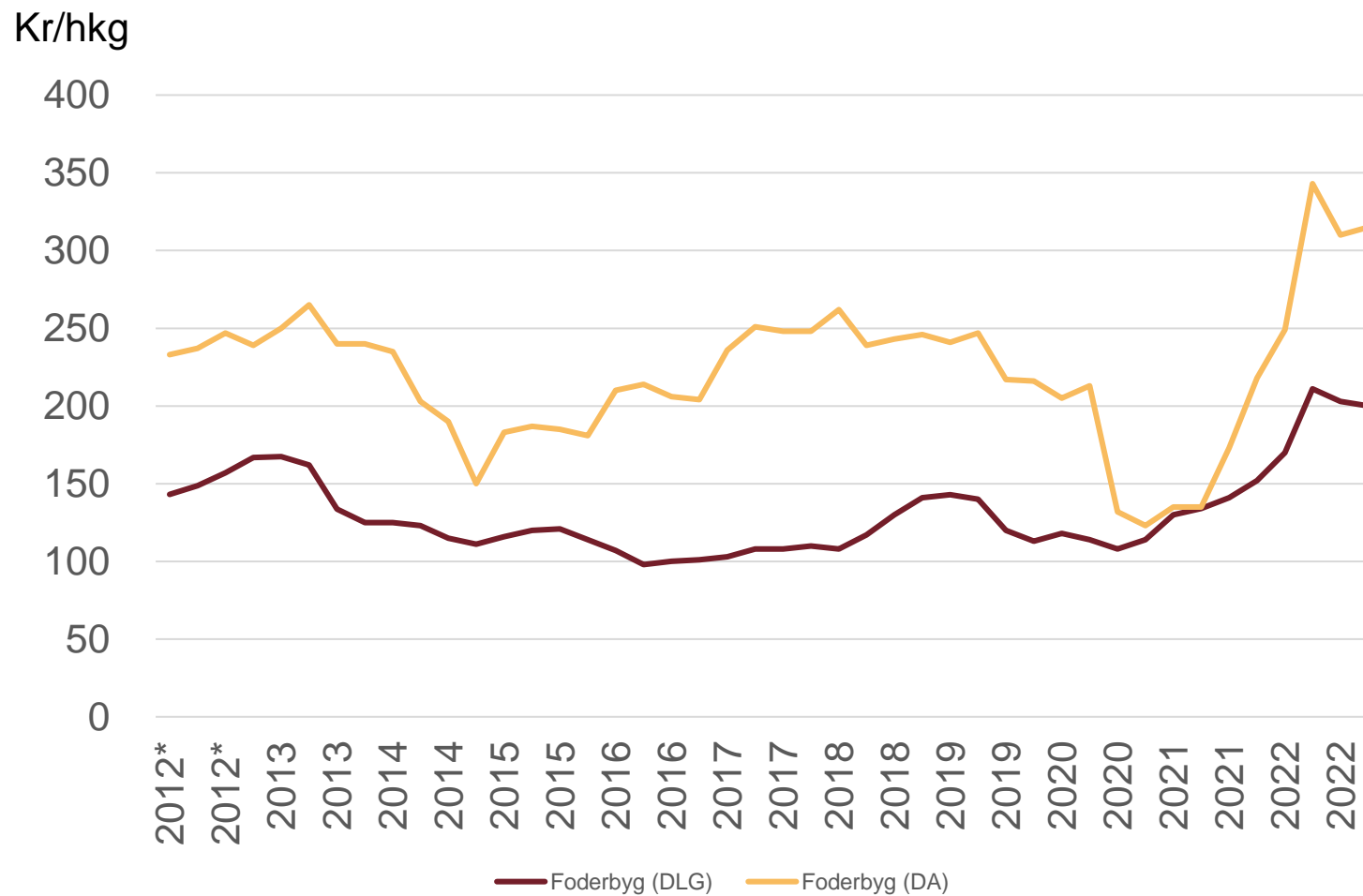
Økologisk vårbyg, 25 års udbytter

Udbytte i vårbyg, de anbefalede sortsblandinger
Samme blanding Øko/Konv.

Økologisk vårbyg, 10 års priser

Landbrugets klimaaftale – landbrugets grønne omstilling

Bredt flertal i oktober 2021

- 55-65% CO₂^e reduktion i landbruget i 2030
 - 7,4 mio ton ialt
- **0,5 mio ton ved fordobling af økologi**
 - **300.000 ha til 600.000 ha**
- Desuden 10.800 ton kvælstof
 - Organogene jorde
 - Efterafgrøder
 - Præcisionslandbrug
 - Retentionskort

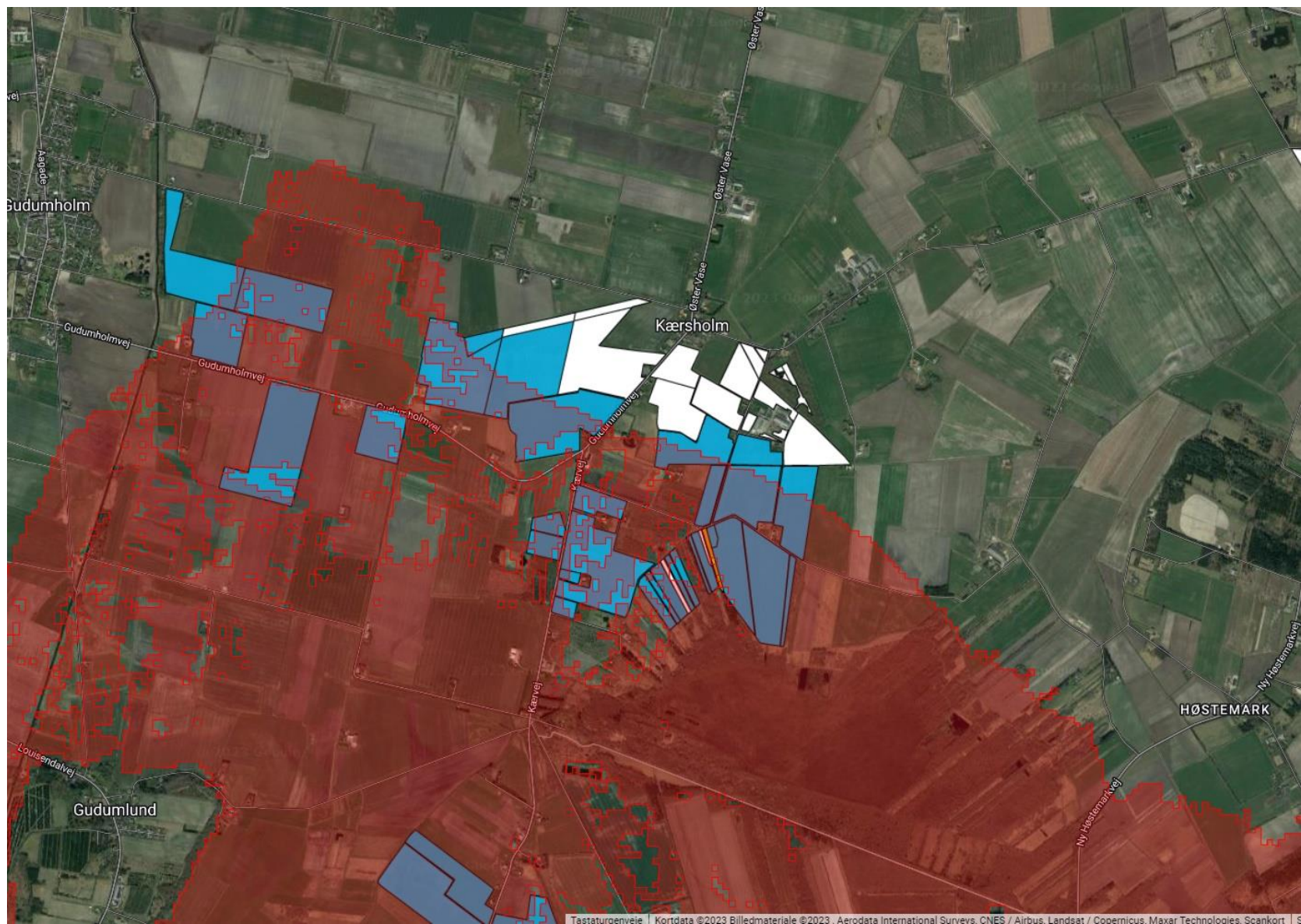
Styrket økologi

Aftaleparterne er enige om, at økologi er en vigtig brik i den grønne omstilling af landbruget. En øget omlægning til økologisk arealanvendelse vil fremme en produktion med **færre sprøjtemidler og færre udledninger pr hektar** til gavn for klima miljø, drikkevand og natur. Såfremt det **økologiske areal i Danmark fordobles, skønnes det at føre til en drivhusgasreduktion på 0,5 mio. t. CO₂e.**

Økologi: dyrevelfærd, klima, miljø, biodiversitet...

- Regler og anbefalinger
 - Økologisk værdi
- BNBO/grundvand
 - Pesticidfri dyrkning
- Kulstofrige jorde
 - Dyr på græs

”Sparing” contra ”sharing” Illustration: Morten Telling - Moxtell

Marknatur – Agerlandets fødekæde

Formulering af udbud

Menighedsrådet skal ved valg af bortforpagter opnå den bedst mulige pris. Dette skal ske ved, at man efter et udbud vælger den højstbydende. Men et menighedsråd kan ved et udbud (annonce) kvalificere det således, at de foretrækker en økologisk forpagter fremfor en konventionel. Derved har økologer fortrinsret og menighedsrådet skaber derved en mulighed for at vælge højstbydende blandt økologiske bud og ikke det højeste bud, hvis der er fra en konventionel landmand, fordi de i en annonce har skrevet deres ønske om en økologisk forpagter.

Kilde: Juridisk specialkonsulent Morten Haahr Jensen, SEGES

Formulering af udbud

Menighedsrådet skal ved valg af bortforpagter opnå den bedst mulige pris. Dette skal ske ved, at man efter et udbud vælger den højstbydende. Men et menighedsråd kan ved et udbud (annonce) kvalificere det således, at de **foretrækker en økologisk forpagter** fremfor en konventionel. Derved har økologer fortrinsret og menighedsrådet skaber derved en **mulighed for at vælge højstbydende blandt økologiske bud og ikke det højeste bud**, hvis der er fra en konventionel landmand, fordi de i en annonce har skrevet deres ønske om en økologisk forpagter.

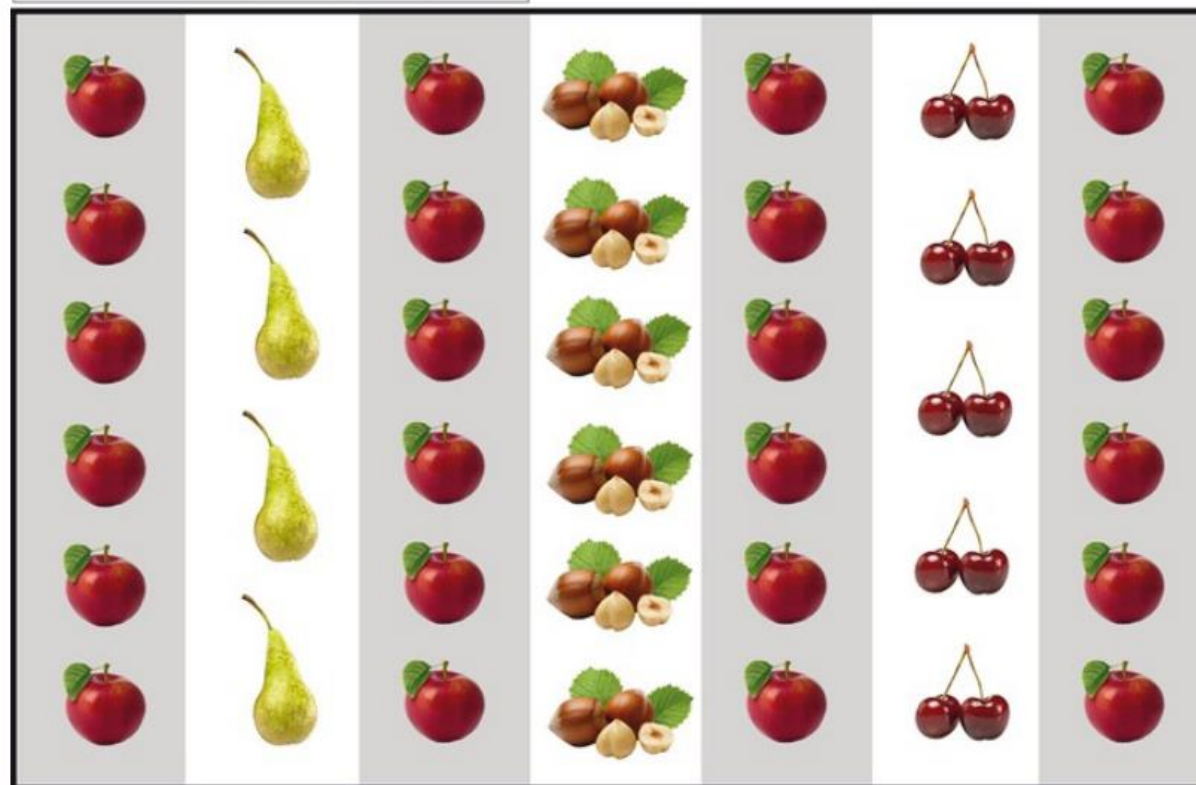
Kilde: Juridisk specialkonsulent Morten Haahr Jensen, SEGES

Tilskud målrettet økologi

- Omlægningstilskud
 - Kr 1600 – 1600 - 0 - 0 - 0
- Økologisk arealtilskud (basisstøtte)
 - Kr 870
- Reduceret kvælstoftilførsel
 - Kr 650
- Frugt og bær tillæg
 - Kr 4000
- + Forskellige kombinationer med de generelle ordninger, grundbetaling osv.

Mark 1 : Æbler (400 æbler pr. hektar)

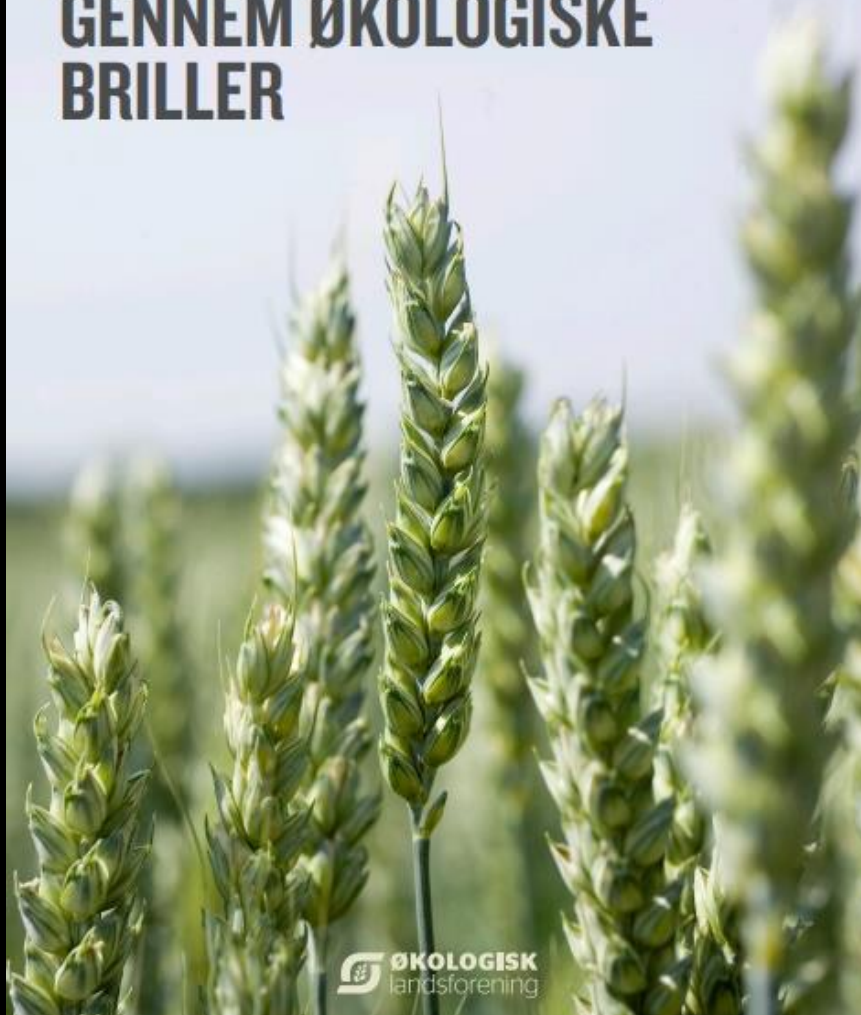

Figur 3: Eksempel på blandinger, der anmeldes som én mark:

<https://lbt.dk/tilskud-selvbetjening/tilskud-2023/kombination-af-arealordninger>

TIL FORPAGTERE AF PRÆSTEGÅRDSJORDE - FÅ ET GRATIS ØKO-TJEK:

SE DIN BEDRIFT GENNEM ØKOLOGISKE BRILLER

 ØKOLOGISK
landsforening

Hvad skal der helt konkret til for, at du som landmand kan omstille din produktion til økologi? Hvordan vil din hverdag være anderledes? Hvilke tilskudsordninger findes der? Hvordan kan du regne på økonomien for din produktion i en økologisk kontekst?

Den slags spørgsmål får du svar på, hvis du får lavet et omlægningstjek. Det er et gratis, fondsfinansieret tilbud, som Grøn Kirke i samarbejde med Økologisk Landsforening har til dig som forpagter af præstegårdsjorden.

ØKOLOGISK LANDSFORENING HAR MANGE ÅRS ERFARING I AT RÅDGIVE LANDMÆND, DER OVERVEJER AT OMLÆGGE DERES BEDRIFT TIL ØKOLOGI.

Jens Peter Hermansen er økologikonsulent i Økologisk Landsforening. Han forklarer, at du som landmand altid får tilbudt et omlægningstjek som en frivillig ordning. Han forklarer, at når en landmand har sagt ja tak til et besøg, vil en konsulent fra Økologisk Landsforening besøge bedriften for at give en række kvalificerede bud på, hvad det helt konkret vil betyde for en landmand at lægge om.

Sammen kigger de på marker, maskinpark, stalde og dyr osv. Konsulenten orienterer også om økonomi, markedsforhold og afsætning af økologiske produkter. Efter besøget udarbejder konsulent en besøgsrapport til landmanden med anbefalinger og en skitse af, hvordan bedriften kan omlægges til økologi. - Målet er, at det bagefter skal stå lysende klart for landmanden, hvilken betydning det har for

bedriften at lægge om, hvad enten det drejer sig om, hvordan dyrene helt konkret kan komme ud på marken – eller hvornår han skal op på traktoren for at fjerne ukrudt, siger Jens Peter Hermansen og påpeger, at Økologisk Landsforening også kan inddrage en stor viden omkring natur, biodiversitet og klimatiltag i besøgsrapporten.

Jens Peter Hermansens erfaring er, at mange landmænd efter et besøg har valgt at lægge om. - Det gør de ofte, fordi et stigende antal forbrugere efterspørger økologiske varer – og den grønne omstilling er en klar tendens i tiden, siger han.

Hvis landmanden efter et omlægningstjek ønsker at omlægge sin produktion, hjælper Økologisk Landsforening gerne med processen. Landmanden kan naturligvis også få hjælp hos sin nuværende landbrugsrådgiver, som Økologisk Landsforening også gerne samarbejder med.

Hvis du ønsker at få et gratis omlægningstjek, så ring til Jens Peter Hermansen på mobil 61974910 eller skriv på jph@okologi.dk.

 ØKOLOGISK
landsforening

Få et gratis omlægningstjek

Er du konventionel landmand, og overvejer du at lægge om til økologi?

Et omlægningstjek kan give dig et overblik over mulighederne og hjælpe dig til at træffe den beslutning, der er rigtig for dig. Målet er at afdække, hvordan din nuværende produktion kan omlægges til økologisk drift, og hvad det vil betyde for dit daglige arbejde som landmand.

Et omlægningstjek vil typisk bestå af:

- et bedriftsbesøg med gennemgang af de fysiske forhold i stalde og marker for at vurdere, hvilke muligheder og barrierer der er i forhold til den økologiske produktionsform, og hvordan de kan løses.
- en drøftelse af sædskifteplaner ud fra et økologisk perspektiv.
- en drøftelse af gødningsforhold og muligheder for fremtidig forsyning med næringsstoffer.
- et groft økonomisk overslag ud fra dine produktionsforhold og muligheder for tilskud ved omlægning til økologi.
- en tidsplan for omlægningen – det tager typisk 2-3 år, fra du påbegynder omlægning, til produktionen er fuldt omlagt.
- en snak om markedet og dine muligheder for afsætning.
- en samlet vurdering af, om din bedrift er egnet til økologisk landbrug.

Du kan have mange faglige og praktiske overvejelser og spørgsmål, som det er godt at få drøftet, inden du beslutter dig. Og den åbne drøftelse er også en del af omlægningstjekket.

Sådan fungerer det

Kontakt Innovationscenter for Økologisk Landbrug eller dit lokale rådgivningscenter, hvis du er interesseret i et omlægningstjek. Tilbuddet er gratis i 2023, så længe fondsfinansieringen rækker til det. Et omlægningstjek tager typisk 3-4 timer.

STØTTET AF
Fonden for økologisk landbrug

A landscape photograph featuring a large, full-canopied tree on the right side of a vast, green field. The sky is filled with soft, grey clouds. In the distance, a low horizon line shows some trees and a small building. The overall mood is calm and serene.

Tak for opmærksomheden!
Nogen spørgsmål?